

20242654611

КОМИСИЈА ЗА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

□

□ Врз основа на член 427 став (1) и член 438 алинеја 9), а во врска со член 190 став (3) од Законот за финансиски инструменти (“Службен весник на Република Северна Македонија” бр.66/2024), Комисијата за хартии од вредност на Република Северна Македонија на седницата одржана на ден 19.12.2024 година го донесе следниот

ПРАВИЛНИК ЗА НАЧИНОТ НА УТВРДУВАЊЕ НА МИНИМАЛНАТА КОРЕКЦИЈА НА ЦЕНИ¹

ДЕЛ 1

Општи одредби

Член 1

Со Правилникот за начинот на утврдување на минималната корекција на цени (во понатамошниот текст: Правилник) подетално се пропишува начинот на утврдување на минималната корекција на цени, правилата за корекција на цени согласно условите утврдени во член 190 став (2) од Законот, како и измените на одреден режим на корекција на цени.

Поими

Член 2

(1) Поимите кои се употребуваат во овој Правилник го имаат следново значење:

1. „**Комисија**“ е Комисија за надзор на пазарот на капитал;
2. „**Закон**“ е Закон за финансиски инструменти.

(2) Сите други поими од овој Правилник го имаат истото значење како во Законот.

¹- Делегирана Уредба на Комисијата 2017/587 од 14 јули 2016 година со која се дополнува Регулативата број 600/2014 на Европскиот парламент и на Советот за пазарите на финансиски инструменти во однос на регулаторните технички стандарди за барањата за транспарентност за местата на тргување и инвестициските друштва во однос на акциите, сертификати за депозит, фондови со кои се тргува на регулиран пазар, сертификати и други слични финансиски инструменти и за обврски за извршување на трансакции во однос на одредени акции на место на тргување или од систематски интернализатор (CELEX број 32017R0587);

- Делегирана Уредба на Комисијата 2017/588 од 14 јули 2016 година со која се дополнува Директивата 2014/65/EУ на Европскиот парламент и на Советот во однос на регулаторните технички стандарди за минималната корекција на цени за акции,

сертификати за депозит и фондови со кои се тргува на регулиран пазар (CELEX број 32017R0588).

ДЕЛ 2

Најрелевантен пазар во однос на ликвидноста

Член 3

(1) За целите на овој Правилник, најрелевантен пазар во однос на ликвидноста за акција, потврда за депонирани хартии од вредност, ЕТФ или друг сличен финансиски инструмент се смета местото на тргување на кое единствено се тргува со тој финансиски инструмент. Во случај кога постојат места на тргување управувани од различни пазарни оператори, најрелеватниот пазар е пазарот со најголем остварен промет во Република Северна Македонија и истиот го утврдува Комисијата врз основа на добиени податоци од пазарните оператори.

(2) За потребите на утврдување на најрелевантен пазар во однос на ликвидноста од став (1) од овој член, пазарниот оператор врши пресметка на прометот во согласност со методологијата утврдена во став (3) од овој член на Правилникот во однос на секој финансиски инструмент уреден со Законот и за секое место на тргување на кое се тргува со тој финансиски инструмент и истата ја испраќа до Комисијата.

(3) Вкупниот промет за одреден финансиски инструмент од став (1) од овој член се пресметува со собирање на резултатите добиени од множење, за секоја трансакција извршена во зададениот временски период, бројот на единици од тој финансиски инструмент разменети меѓу купувачот и продавачот и цената на единица која е важечка за таа трансакција.

(4) Пресметката од став (1) и став (2) од овој член ги има следните карактеристики:

а) за секое место на тргување, ги опфаќа трансакциите склучени во согласност со правилата на тоа место на тргување, исклучувајќи ги договорените трансакции од членот 4 на овој Правилник, како и други видови трансакции кои не се во рамките на редовното тргување согласно правилата на тоа место на тргување.

б) ја опфаќа претходната календарска година или, доколку е применливо, периодот од претходната календарска година во текот на кој финансискиот инструмент бил примен за тргување или истиот не бил суспендиран од тргување.

(5) До утврдувањето на најрелевантен пазар во однос на ликвидноста во согласност со постапката од ставовите (1) до (4) од овој член, за најрелевантен пазар во однос на ликвидноста се смета местото на тргување на кое тој финансиски инструмент бил првпат примен за тргување или на кое првпат се тргувало со тој финансиски инструмент.

(6) Ставовите (2) и (4) од овој член не се применуваат на акции, потврди за депонирани хартии од вредност, ЕТФ и други слични финансиски инструменти кои за прв пат биле примени за тргување или со нив за првпат се тргувало на местото за тргување четири месеци или помалку пред крајот на претходната календарска година.

Посебни карактеристики на договорените трансакции

Член 4

Договорена трансакција со акции, потврди за депонирани хартии од вредност, ЕТФ или други слични финансиски инструменти е трансакција која се договара приватно и се пријавува согласно правилата на местото на тргување, за која важат следните критериуми:

а) две членки или учесници на тоа место на тргување дејствуваат во било која од следните улоги:

- едната членка/учесник тргува за сопствена сметка, а другата членка/учесник тргува во име и за сметка на клиентот;
- двете членки/учесници тргуваат за сопствена сметка;
- двете членки/учесници тргуваат во име и за сметка на клиентот.

б) една членка или учесник на тоа место на тргување извршува било што од следното:

- дејствува во име и за сметка на купувачот и продавачот;
- тргува за сопствена сметка наспроти налог на клиентот.

ДЕЛ 3

Минимална корекција на цени за акции, потврди за депонирани хартии од вредност и ЕТФ

Член 5

(1) Местата за тргување за налози за акции или потврди за депонирани хартии од вредност применуваат корекција на цени што е еднаква или поголема од онаа која се однесува на:

а) категорија на ликвидност утврдена во Правилата за корекција на цени која одговара на просечниот дневен број трансакции на најрелевантниот пазар во однос на ликвидноста за тој финансиски инструмент;

б) распон на цени во таа категорија на ликвидност која одговара на цената од налогот.

(2) Местата за тргување на налози за ЕТФ применуваат корекција на цени што е еднаква или поголема од онаа која се однесува на:

а) категорија на ликвидност утврдена во Правилата за корекција на цени, која одговара на најголемиот просечен дневен број на трансакции;

б) распон на цени во таа категорија на ликвидност која одговара на цената во налогот.

(3) Условите од став (2) на овој член се применуваат само на ЕТФ кои во својата основа имаат финансиски инструменти кои се исклучиво сопственички инструменти и на кои се применува режимот на корекција на цени во согласност со став (1) од овој член или кошничка од такви сопственички инструменти.

Просечен дневен број на трансакции за акции и потврди за депонирани хартии од вредност

Член 6

(1) При определување на најрелевантниот пазар во однос на ликвидноста за одредена акција или потврда за депонирани хартии од вредност, пазарниот оператор го пресметува и објавува просечниот дневен број на трансакции за таа акција или потврда за депонирани хартии од вредност на тој регулиран пазар до 1 март секоја година.

(2) Пресметката од став (1) на овој член ги има следните карактеристики:

а) за секое место на тргување се опфатени трансакциите извршени во согласност со правилата на тоа место на тргување, со исклучок на договорените трансакции на начин од членот 4 на овој Правилник, како и други видови трансакции кои не се во рамките на редовното тргување согласно правилата на тоа место на тргување;

б) е опфатена претходната календарска година или, доколку е применливо, периодот од претходната календарска година во текот на кој финансискиот инструмент бил примен за тргување или финансискиот инструмент не бил суспендиран од тргување.

(3) Ставовите (1) и (2) од овој член не се применуваат на акции и потврди за депонирани хартии од вредност кои за првпат биле примени за тргување или за првпат

биле тргувани на местото на тргување пократко од четири месеци од претходната календарска година.

(4) Местата на тргување применуваат корекции на цени по категорија на ликвидност, која се однесува на просечниот дневен број на трансакции, објавен согласно став (1) на овој член, почнувајќи од првиот понеделник во април по таа објава.

(5) Пред првиот прием за тргување или пред првиот ден на тргување со акција или потврда за депонирани хартии од вредност или доколку со финансискиот инструмент се тргувало пократко од четири месеци во претходната календарска година, пазарниот оператор го проценува просечниот дневен број на трансакции за местото на тргување, земајќи го предвид, доколку е применливо, претходното тргување со тој финансиски инструмент или претходното тргување со финансиски инструменти кои имаат слични карактеристики и ја објавува проценката. Корекцијата на цените по категорија на ликвидност, која се однесува на објавената проценка на просечниот дневен број на трансакции, се применува од објавувањето на проценката до објавувањето на просечниот дневен број на трансакции за тој финансиски инструмент согласно став (6) од овој член.

(6) Најдоцна во рок од шест месеци од првиот ден на тргување со акција или потврда за депонирани хартии од вредност, пазарниот оператор го пресметува и објавува просечниот дневен број на трансакции со тој финансиски инструмент врз основа на податоците кои се однесуваат на првите четири месеци од тргување со тој финансиски инструмент. Корекцијата на цени по категорија на ликвидност, која се однесува на објавениот просечен дневен број на трансакции, се применува од денот на објавувањето до денот на пресметување и објавување на новиот просечен дневен број на трансакции за тој финансиски инструмент согласно постапката утврдена од став (1) до став (4) на овој член.

(7) Просечниот дневен број на трансакции за релевантниот период и релевантното место за тргување за финансиски инструменти се пресметува со делење на вкупниот број на трансакции за тој финансиски инструмент со бројот на денови на тргување.

(8) Пазарниот оператор може да го прилагоди просечниот дневен број на трансакции за одредена акција, пресметан или проценет за таа акција во согласност со постапката утврдена во ставовите (1) до (7) од овој член, кога просечниот дневен број на трансакции, пресметан и објавен согласно постапката од ставовите (1) до (4) од овој член, е еднаков или поголем од еден.

(9) Доколку пазарниот оператор го прилагоди просечниот дневен број на трансакции за акција согласно став (8) од овој член е должен да го објави прилагодениот просечен дневен број на трансакции.

(10) Местата на тргување применуваат корекција на цени по категорија на ликвидност, која се однесува на прилагодениот просечен дневен број на трансакции, почнувајќи од вториот календарски ден по неговото објавување.

Корпоративни дејствија

Член 7

Во случај кога пазарниот оператор смета дека корпоративно дејствие може да го промени просечниот дневен број на трансакции за одреден финансиски инструмент и дека поради тоа може да се промени категоријата на ликвидност на тој финансиски инструмент, утврдува и објавува нова категорија на ликвидност за тој финансиски инструмент пресметана во согласност со постапката утврдена во член 6 ставови (5) и (6)

на овој Правилник за тој финансиски инструмент, при што спрема истиот постапува како првпат да е примен за тргување или како првпат да се тргува на место за тргување.

Преодни и завршни одредби

Член 8

(1) Пазарниот оператор за местото на тргување, на кое акцијата или потврдата за депонирани хартии од вредност за првпат биле примени за тргување или со кои за првпат се тргувало на местото за тргување пред денот на започнување на примена на правилата на местото на тргување со кое управува, е должен да ги собира потребните податоци, и да го пресметува и објавува просечниот дневен број на трансакции со тој финансиски инструмент, согласно член 6 од овој Правилник во на денот на започнување на примена на правилата на местото на тргување со кое управува пазарниот оператор, а од наредната година што започнува по тој датум најдоцна до 1 март.

(2) Пресметките од став (1) се врши согласно член 6 од Правилникот.

(3) Корекцијата на цени по категоријата на ликвидност, која се однесува на објавениот просечен дневен број на трансакции од став (1) на овој член, започнува да се применува од денот започнување на примена на правилата на местото на тргување со кое управува пазарниот оператор, а од наредната година по тој датум најдоцна до 1 април во годината.

(4) Во текот на периодот наведен во став (3) од овој член, пазарниот оператор е должен да обезбеди дека корекцијата на цени не предизвикува нарушени услови за тргување.

(5) Комисијата, доколку утврди дека поради таквите корекции на цени постои ризик за редовното функционирање на пазарите, ќе го задолжи пазарниот оператор да утврди и објави ажуриран просечен дневен број на трансакции за релевантните финансиски инструменти со цел да го намали ризикот.

(6) За потребите на став (5) од овој член, пазарниот оператор е должен да користи сеопфатни податоци за претходно тргување со тие финансиски инструменти кои опфаќаат подолг временски период.

(7) Местата на тргување се должни веднаш да ја применуваат категоријата на ликвидност која се однесува на ажурираниот просечен дневен број на трансакции од став (5) на овој член.

Член 9

Овој Правилник влегува во сила 8 дена од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе се применува со денот на почеток на примена на Законот за финансиски инструменти.

Број 01-861/1
19 декември 2024 година
Скопје

Комисија за хартии од вредност
на Република Северна Македонија
Претседател,
м-р **Нора Алити**, с.р.